

TANDORI DEZSŐ

Kálnoky Talponálló I.

*...Ki lehet fejezni ma a világot
Költőileg?
Ki olvassa – ez az, amire vágyott,
Így érti meg?
Még magamfajta is este úgy alszik el, hogy
Ez a készlete is, félni tőle, hogy elfogy,
Álmoktól várna híreket.*

*Felbredtem ma reggel, decemberi ködökbe
Pólyálom majd nemcsak a lábam,
Ami kibicsaklott, borogatás körötte,
De hogy inkább ne lássam
Megannyi megszokott betérőm és kitérőm,
Ami leplezhető, az áll inkább ma pőrén,
Na, nem szóltam, hogy ne bánjam.*

*Mondom, amire szólni kezdek elmegy a kedvem,
Ez ma a legfőbb formaelv,
Hírekkel és lapokkal vagyunk többedre ketten,
És töppedünk is, mert betelt
Megint egy érdeklődés pohara – ismerem már,
Jó kilenc éve múlt, hogy ilyesmi delektált
Elsőre, aztán kocsmahelyt*

*Elhúzódva inkább – még volt a Margaréta,
Például – krimiket faltam tovább,
Maximum Gyorsújságot, vagy sakkoztam, a kréta
Érdekelt, meg a dákóbb dolgok sorát
Gyakoroltam, az ólom-
Betűs fejtágítástól jobb lesz, ha elhúzódok,
S a képernyőző médiát*

*Inkább külhoni meccsek eredményeivel
Akceptálok, időnk
Járását túlbeszélni nem szerettem, mivel
Úgy véltem mindig: ez a cenk
Agyonra-emberült nép nem eleganciával,
Britül beszél gomolyról, fagyról, hanem mert átall
Olyasmit mondani, ami bármit jelent*

*Is. Mondom, nem vagyok jellegzetes jelenség,
De ha valaki olyat ír
Nekem, hogy kézirat kéne, megembereltség
Kérdése, meg némi papír
Hajnali kéznél-léte, meg – mondom – hogy az éjjel
Tűrhetően aludjak, és „amúgy” az egészszel
Ne törődjek, és kelve fir-*

*Kálni kezdek azonnal, ébredt képzeletem
Csak szolgálatba állítom,
Még ha nem is maga a derűs küzdelem
Nyoma jelenik meg a papiroson,
De, mondom, formaelvünk
Túltengése által pár percre eltűn-
Tethetem, ami máskor egyre nyom.*

*És az irodalom haszna ma sem egyéb még,
Hogy a javíthatatlanul
Halmazódó kacatból – „hazudik, csal, lenyúl” – (tép!)
A bütykösre gépelt két kéz kinyúl,
Valamiért kalimpál – a ködös virradatban,
Mint jeleztem –, aztán a billentyűkre csappan,
Jobb ez, mint szakadatlanul*

*Káromkodni, nyökögni, más ily szavára várni,
Kivételnek tiszteletek – !
Egy ilyen Talponállót megjárni „nem akármí”,
Hiszen a lényegét
Jó tettenérhetetlen, de nem is elbőfögve
Lehet mondani benne,
S folytatást is ígérhetek.*

Így abba is hagyom, már jó, hogy belekezdtem
– Európai hangulat? –,
Mit tudom én, szívem, mire megyünk mi ketten,
Poétád most mással mulat,
Kielhethi...na, vissza első személybe, ódon
Tettes hajlamait: négy nap kommissiózom,
Megjárom mindig a Lánchidat,

Erzsébet-hidat. És hogy ehhez elolvass,
Nem sorolom állapotom
Magánrészleteit, de netalán a holdas
Éjedből megmaradt kisálom-rongyokon
(Bokám borogatása) is hagylak, még időzzél,
Megjőjj kutyával, és mondd, sarkvidéki e hús szél,
Mondom, éljük az életet, Bis-Bogom,

Apámék „nemzedéke” is azt mondta: a rendek
Arra építenek, ami a szívi-jó,
Testi-természetes: örülünk a gyerekeknek,
A kiskertnek, ne mondd, hogy bármi ráció
– Értsd: akármit legyintesz – ettől eltántoríthat,
Hát így olvasd emitt is, meg majd még, Tandoridnak
Formaelvtoluló

Talpraállításait. Egy festő jóbarátom
Példáját nem merem követ-
Ni, hogy képemen egy kis alak odaálljon,
És mondja a Nagy Versezet
Szavait olyaraképp (sic!), hogy egy palack repül
Szájából: újraképzik nagy-tiszteletlenül
Mintaképeik mind, akik szeret-

Nek, s valóban. Mondom, Nyugatnak
Világáról még a szülői házban
Azt hallhattam, hogy fél centért eladnak
Bölcsebb érdekeket, profitért hamarjában,
És máig nem hiszem, hogy független fejlődés
Büszkesége miénk lehetne, a nyűglődés
Oka nem a beláram,

*Az is van, kiforratlan és értetlen közöny,
Élet-nem-ismerése,
Rímeken s formaelven én ezért küszködöm
Kalapálólág, vagy lendületébe
Körpultjával ezért fon, mások közé ma reggel
Is például a vers, mert semmi kevesebbél
Nem érhettem be, többtől meg... ki-ki értse.*

*(A dolgok folyt. köv., nem egyszerűen én.
Maradjunk e-szerén.)*

Kálnoky Talponálló II.

*„...Idegesítjük egymást”, s nem azért az idézet,
Mintha épp úgy „neked”
Mondanám folytatásul – jellemző! – az egészet,
Vagy már kész lenne a szöveg,
„Jellemző”, joggal mondom, mert ha akármi ponton
Mebököd a hír-ontón
Vigaszos vagy bosszantó szerveket,*

*Így lukadnak. Vakablak minden lehetőség-szó,
Folyton a lehetetlent
Érzékeli az átlag, mit bánja, mi a méltó
Szemlélet, nem a felkent
Méltóság – szavazott, na, mindegy, mi – mérvadó,
De az árdrágulás, lépésényszer, adó,
Rosszkezd... és ezzel kezdtem.*

*Folyton-reakcióink csak felingerlik egymást,
Ez nem költészet évada,
Annyie se, hogy azt mondhasa: „Meglásd...”
És biztató legyen szava
Anélkül, hogy magát nyálával szembeköppje:
Még soha ily kevéssé nem volt, hogy „mindörökre” –
Ez a Világ Hava.*

És el is megy a kedved – „Az Az Attilai” –,
Így írom, tiszteletnek
Nagyjával, vagy nagy Á-val, vagy a poéta mi
Érdeklődéseket
Tanúsítana a Költészet Maga telkén;
Nem, fordítottja lett! A Pilinszkys Teremtmény
Saját jöttét nem tudja meg-

Várni (idegesítő! ezt mondtam itt előbb),
Már a rajtnál beugrik,
Jóra, rosszra: „Hamar...” , mert tudja pár előd
Szavából, spúrból, minden: mi minden volt itt,
Ő meg akarná úszni, ki akarna csúszni;
Egy sor dologtól úgy kellett búcsúzni,
Hogy nem jobb tölté be helyit.

És az átívelések, milyenek, na mondd meg!
Könnyű utólag
Felróni, mit magunk se tettünk soha meg,
Jó, persze, kötve voltak
A bizonyos kezek, és bizonytalanul
Álltunk, mint kísérleti nyúl –
Na persze; ammondónak

Nem mondom magamat, hogy én azt megmondanám:
Maga a szerkezet járt
Le, a szó mindkét értelmében, úgy ám,
És mindegy, hogy a leltárt
– Itt a csalfaság! – ki hogy adja
Át, mennyi volt a salakja,
De a mocsokság képze, egyáltalán

Átszállt ránk, Annyi Sokból.
Címek, pozíciók
– S ha változik is kifejezési árnyalatuk – a sokkból
Örökítenek át, vagy közönyvariációk
(„Hagyjanak engem!” – „Akkor
Hiszem, ha látom!” –), egy sor
Korcs-jellegből sodort

Lélek-kötél szorongat, lóbáljuk bár harangnak
 Szaraként, vagy húzzuk be
 Pót-idegnek, alapnak,
 Mit meghaladni e,
 Meg e, meg e, s amaz Újabbnak dolga lesz:
 De a Világ Hava nem s nem kivételez,
 Mondom ezt – és mire.

Így térek vissza a költészet pagonyába,
 Hogy nem szent, annyi szent –
 De nem vezet tovább világi dagonyába,
 Takony-ábrákba, összekent
 Busz-ablakok mögé nem kényszerít, Csecsenföld
 Messze van, Koszovó, Jeruzsálem – s ha eltölt
 Némi formaöröm, már örömet jelent.

Nem is tudom. Magunkban megvonhatjuk a vállunk,
 Mert nincs szó – lenne? Mi? –,
 A darab menetében olyan pontokon állunk,
 Ahol meg lehet menteni,
 Jobbra is lehet hozni mindenfélét, de – szívre
 Kezet! – nehéz megmondani, mi híve
 A teremtmény, és valami

Nagy távlat sincs. Vagy túl nagy. Vagy túlنانról dereng;
 Megtámasztom a gépem,
 Legalább az enyém e poétai rend,
 Visszatámaszt, cserében,
 Vagy évelő növényeket cserépben öntözök,
 Elidőzöm a medvéim között,
 És hogy a számat tépem, egyáltalán, nem értem.

Idegessítjük egymást, megcsalatoztatunk
 Bárkit ha kell, legalább szándékunk ellenére,
 Idegessítjük önmagunk,
 Kínálgatjuk, no, kelljen, érvre,
 A nyers erő, a kellem, fondor műfajjal
 – Hírek, statisztikák –, akár ha egy műangyal
 Suhanna át a vermen, és e'

*Nem Tajvan, Macao, s talán még ez a jó,
De nem anyakebelre
Térünk, s vitatható, mi még bekebelezne,
Elég távol van-e, s költői buktató
A rímvétés – magam, mondom idegesítem –
Abbahagyom emígyen.
Csak úgy. Nem bármi jelre.*

*Hogy ezt írtam, decembert írt az író világ,
S én is valamit bírtam
Így írni, de csak a megsugallt pusztaság
Lapult rám – így, még – a papírban,
Nem láttam gacs-szemét, háncs-végződéseit,
Omló belét, a fűrész mit porlani segít,
Élne eljövendő emberi kínban.*

*(Ami ígérkezett, csak ennyi, eljött.
S látjuk, talán nem láttuk fától a jövendőőt.)*